

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
Facultatea de Științe Reale, Economice și ale Mediului
Catedra de științe ale naturii și agroecologie

CURRICULUM

la unitatea de curs

PRACTICA PEDAGOGICĂ LA GEOGRAFIE

Ciclul II - studii superioare de master

Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională la ciclul II: 0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master: Didactica geografiei

Forma de învățământ: Învățământ cu frecvență

Autor:

conf. univ., dr. Victor CAPCELEA

V. Capcelea

BĂLȚI, 2025

Curriculum-ul la unitatea de curs *Practica pedagogică la geografie* a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de științe ale naturii și agroecologie.

Procesul-verbal nr. 1 din 26.08.2025.

Șeful Catedrei de științe ale naturii și agroecologie

Victor Capcelea conf. univ., dr. Victor CAPCELEA

Analizat și recomandat în ședința Comisiei metodice a Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului.

Procesul-verbal nr. 1 din 07.10.2025.

Președinta Comisiei metodice a Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Lidia Popov conf. univ., dr. Lidia POPOV

Discutat și aprobat în ședința Consiliului Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului.

Procesul-verbal nr. 2 din 15.10.2025.

Decana Facultății de Științe Reale, Economice și ale Mediului

Ina Ciobanu conf. univ., dr. Ina CIOBANU

Informații de identificare a unității de curs

Facultatea: Științe Reale, Economice și ale Mediului

Catedra: Științe ale naturii și agroecologie

Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației

Codul și denumirea domeniului de formare profesională la ciclul II: 0114 Formarea profesorilor

Denumirea programului de master: Didactica geografiei

Denumirea unității de curs: Practica pedagogică la geografie

Administrarea unității de curs

Codul unității de curs	Nr. de credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Curs	Seminar	Laborator	Studiu individual		
SP.02.O.011	12	360	-	-	-	108	examen	română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul 2.

Forma de organizare a învățământului: învățământ cu frecvență

Regimul unității de curs: Obligatorie.

Categoria formativă: Practică.

Informații referitoare la cadrul didactic

Capcelea Victor, doctor în științe geonomice, conferențiar universitar. Licențiat al Facultății de Geografie a Universității de Stat din Tiraspol (2000), specialitatea Geografie și Biologie. În 2019, a susținut teza de doctor în științe geonomice la Institutul de Ecologie și Geografie. A publicat trei monografii, un manual universitar, un îndrumar metodic, un ghid metodologic și circa 30 de articole științifice consacrate protecției mediului înconjurător din Republica Moldova, mai ales, din Podișul Moldovei de Nord. De asemenea, rezultatele cercetării au fost prezentate la 21 forumuri științifice relevante din Republica Moldova și România.

Activitatea profesională: 2000-2002 – specialist coordonator în secția „Controlul analitic” grupa „Sol” la Agenția Teritorială Ecologică Bălți, specialist principal și inspector

în Serviciul Ecologic Sectorial Sângerei; 2003-2004 – profesor de geografie la Școala medie nr. 19 din mun. Bălți; 2004-2005 – profesor de geografie la Liceul și Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți; 2005-2010 – asistent universitar; 2010-2022 – lector universitar, iar în prezent conferențiar universitar la Catedra de Științe ale Naturii și Agroecologie a Universității de Stat „Al. Russo” din Bălți.

Orele de consultații – conform orarului afișat pe [pagina online a catedrei](#) (inclusiv email, Viber, Google Meet).

Biroul – aula 592

E-mail: victorcapc@mail.ru

Integrarea unității de curs în programul de studii

Stagiul de practică pedagogică la geografie la ciclul II, specializarea Didactica geografiei constituie o parte integrantă obligatorie a procesului educațional și se realizează în scopul aprofundării cunoștințelor teoretice acumulate de către studenți pe parcursul anilor de studii și formării competențelor stabilite prin Cadrul Național al Calificărilor pe domenii de formare profesională. Organizându-se în corespundere cu Planul-cadru pentru învățământul superior (ciclul I-studii superioare de licență, ciclul II, studii superioare de masterat, studii integrate și învățământ medical și farmaceutic). Scopul principal al practicii îl constituie consolidarea și aprofundarea cunoștințelor teoretice acumulate în procesul de învățământ la facultate și implementarea acestora în practică, dezvoltarea competențelor și aplicarea cunoștințelor în activitatea profesională independentă în condiții socio-economice reale, efectuarea cercetărilor, documentarea și colectarea informației, pentru realizarea tezei de master.

Practica pedagogică la geografie se bazează pe competențele obținute prin studierea cursurilor anterioare: Didactica geografiei, Pedagogie, Psihologie, Educație incluzivă, și a unei serii de discipline din domeniul geografiei.

Exigențe și competențe prealabile

- consolidarea și valorificarea cunoștințelor conceptuale, acumulate în procesul de studiu teoretic a disciplinelor universitare de profil;
- utilizarea conștientă a conceptelor de bază ale psihologiei generale: senzație, atenție, percepție, memorie, gândire, motivare, particularități de vârstă;
- identificarea particularităților de personalitate, a particularităților proceselor/stărilor psihice a elevilor de diferite vârste și a celor cu CES;
- identificarea conceptelor cursurilor preuniversitare de geografie și posedare

apriceperilor și deprinderilor aferente acestor concepte necesare pentru motivarea studierii elevilor;

- proiectarea activităților didactice specifice treptei liceale de învățământ, utilizând cunoștințele acumulate la studierea unităților de curs fundamentale și de specialitate;
- dezvoltarea competențelor practice de formare profesională a studenților;
- posedarea abilităților de lucru cu MS OFFICE: elaborare de documente WORD, prezentări Power Point etc.

Competențe generale și profesionale dezvoltate în cadrul unității de curs

Competențe generale:

CG1. Proiectarea activităților educaționale și/sau de cercetare, prin valorificarea unui spectru variat de finalități, conținuturi, metode, privind optimizarea, schimbarea, inovarea procesului și sistemului educațional.

CG2. Realizarea procesului educațional, de cercetare sau managerial prin utilizarea integrată a resurselor în contexte largi și complexe.

CG3. Evaluarea procesului și sistemului educațional din perspectiva constatării eficienței implementării prevederilor de politici și monitorizarea performanțelor la diverse niveluri operaționale.

Competențe profesionale:

CP2. Proiectarea demersului educațional, metodic, managerial conform reglementărilor, politicilor și paradigmatelor educaționale actuale în optimizarea și inovarea procesului de învățământ la ciclul liceal.

CP4. Structurarea conținuturilor și a resurselor educaționale în mod creativ în funcție de finalitățile curriculare și de cerințele formative specifice învățământului liceal.

CP5. Implementarea strategiilor și tehnologiilor educaționale inovative în asigurarea eficienței învățării în contexte diverse la treapta liceală.

CP6. Valorificarea creativă a rezultatelor cercetării-acțiune la nivelul clasei și instituției de învățământ în desfășurarea procesului educațional.

CP7. Aplicarea sistemului eficient de evaluare și primire-oferire a feedback-ului din perspectiva luării deciziilor privind îmbunătățirea calității procesului educațional.

CP9. Fundamentarea unor demersuri educaționale flexibile, valorificând resursele inovative și abordările actuale în contextul educației nonformale.

Rezultate ale învățării unității de curs

Competențe	Rezultate ale învățării conform nivelului CNC Absolventul/candidatul la atribuirea calificării poate:
CG1	1. Realiza proiectarea activității instituțiilor educaționale și a procesului educațional, în baza documentelor de politici, diverselor repere conceptuale și /sau a studiilor/ cercetărilor aplicative realizate. 2. Prezenta modalități de organizare a activităților de instruire privind formarea competențelor și dezvoltarea profesională a angajaților din domeniul educațional;
CG2	3. Identifica resurse pentru un context educațional adecvat reperelor conceptuale și valorificării potențialului fiecărui beneficiar. 5. Analiza dimensiunile unui proces de calitate, asigurat printr-o comunicare constructivă și armonioasă la nivel operațional și managerial; 6. Argumenta principiile și reperele conceptuale necesare stabilirii parteneriatelor cu factorii educaționali și actorii implicați, sub aspect funcțional și normativ.
CG3	7. Elabora repere conceptuale și de politici privind evaluarea progresului și succesului în educație, raportat la resurse, proces și sistem educațional; 8. Valorifica evaluarea, din perspectiva promovării culturii calității în educație, în baza strategiilor de primire- oferire de feedback.
CP2	10. Elabora proiecte ale activităților didactice, metodice, manageriale inovative și eficiente, integrate în cadrul normativ și politicile educaționale actuale la ciclul liceal.
CP4	12. Structura creativ conținuturile și resursele educaționale pentru asigurarea relevanței și eficienței procesului educativ în cadrul învățământului liceal.
CP5	13. Utiliza strategii și tehnologii educaționale și digitale inovative pentru a crea contexte variate de predare-învățare.
CP6	14. Elabora recomandări practice de aplicare a rezultatelor cercetării în optimizarea și eficientizarea procesului educațional la nivelul învățământului liceal.
CP7	15. Elabora strategii de evaluare autentică și luarea deciziilor în vederea creșterii eficienței educaționale. 16. Aplica un sistem coerent de oferire-primire a feedback-ului la nivel didactic și managerial de asigurare a calității procesului educațional.
CP9	18. Elabora designul activităților educaționale în mod flexibil și inovativ, raportat la nevoile/interesele beneficiarilor, la specificul domeniilor și profilurilor educației nonformale în învățământul general/liceal.

Conținuturile unității de curs

Plan tematic

Nr. d/o	Conținutul activității	Nr. de ore
Practica pasivă. Prima săptămână		
1	Cunoștință cu colectivul didactic și familiarizarea cu documentele școlare, baza materială de predare a geografiei, Curriculumului modernizat la geografie (2010), specificul activității instructiv-educative	4
2	Asistarea la orele clasei respective/ profesorului de specialitate.	40
Practica activă. Săptămânile 2-5		
3	Lucrul și organizarea procesului instructiv-educativ	50
4	Lucrul de proiectare didactică (proiect de lungă durată)	50
5	Lucrul de proiectare didactică (4 proiecte de scurtă durată)	50
6	Promovarea orelor de geografie	40
7	Promovarea orei de Dezvoltare personală	16
8	Asistarea și evaluarea orelor de geografie la profesori și la colegi	40
9	Elaborarea raportului practicii în format PPT	30
10	Pregătire a portofoliului	50
	Total	360

Strategii de predare și învățare

Pe parcursul studierii unității de curs vor fi utilizate strategii didactice centrate pe student bazate pe instruirea diferențiată: strategii inductive, cu demersul didactic de la particular la general; strategii deductive cu demersul de la general la particular, de la legi sau principii - la concretizarea lor prin exemple; dar și strategii euristice - de elaborare a cunoștințelor prin efort propriu de gândire, folosind problematizarea, descoperirea, modelarea, formularea de ipoteze, dialogul euristic, experimentul de investigare, asaltul de idei, având ca efect stimularea creativității, tehnici de dezvoltare a gândirii critice și instruirea prin proiecte.

Activități de lucru individual al studentului

Studentii vor desfășura activități individuale de pregătire de realizarea orelor de practică. Studiul individual ghidat de profesorul-metodist, mentor va include studiul suplimentar al materialelor din cadrul practicii, analizarea fișelor de asistență la orele altor profesori și la colegi, elaborarea proiectelor de lungă durată și de scurtă durată, pregătirea către promovarea orelor de geografie, pregătirea portofoliului și realizarea raportului de totalizare a practicii pedagogice.

Conținutul portofoliului practicii pedagogice la geografie

Portofoliul stagiaryului va conține documente școlare model și documente elaborate de student pe parcursul practicii, pentru activitățile realizate:

1. Materiale didactice utilizate în predarea orelor;
2. Proiecte de lungă durată (pentru perioada practicii);
3. Proiecte de scurtă durată (4);
4. Proiectul unei activități extracurriculare la disciplină/unei ore de Dezvoltare personală;
5. Fișe de asistență a lecțiilor profesorului la disciplină, asistate de student (6);
6. Fișe de asistență a lecțiilor colegilor și profesorilor de alte discipline vizitate de student (4);
7. Agenda activității în cadrul practicii;
8. Tabelul cu note;
9. Darea de seamă;
10. Caracteristica semnată de diriginte, profesorul mentor la disciplină și directorul instituției.

Criteriile generale de evaluare a portofoliului din cadrul colocviului de absolvire a practicii pedagogice stabilite de către catedră sunt:

1. Includerea în portofoliu a cât mai multe și variate materiale (agenda practicii pedagogice, proiecte didactice, referate, instrumente evaluative, elemente de cercetare didactică, etc.);

2. Corectitudinea elaborării instrumentelor (de proiectare, evaluare, etc.) din perspectiva disciplinelor psiho-pedagogice, didacticii disciplinei și a specificității conținuturilor academice;

3. Actualitatea și racordarea materialelor la noutățile reformei curriculare școlare.

Portofoliul de practică va fi prezentat la catedră în termenul conform ordinului de practică pentru a fi evaluat de către profesorul universitar coordonator. Portofoliul de practică va fi restituit în ultimă instanță studentului, după finalizarea totalizării și evaluării rezultatelor practicii pedagogice.

Evaluarea

Evaluarea activității de învățare a studentului se va desfășura în conformitate cu Regulamentul cu privire la organizarea și desfășurarea studiilor superioare de master – Ciclul II, în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (disponibil: https://usarb.md/wp-content/uploads/2022/07/Regulament_master_2022.pdf)

Evaluarea stagiului de practică se realizează atât pe perioada de desfășurare a practicii, câtși la finalizarea acestei activități. Evaluarea curentă, pe durata practicii, se efectuează de către conducătorul de practică și reprezentantul unității-baze de practică, luând în considerație participarea studentului la lucrările programate și formarea de către acesta a deprinderilor de executare sau coordonare a operațiunilor incluse în programul practicii.

Evaluarea curentă, pe durata practicii, se efectuează de către profesorul-metodist și de mentorul din cadrul unității-bază de practică, luând în considerare participarea studentului la lucrările programate și însușirea de către acesta a deprinderilor de executare sau coordonare a operațiunilor incluse în curriculum-ul practicii. Calcularea notei medii se va realiza în baza notei din Caracteristica eliberată de mentor, diriginte și directorul instituției; orei predate pentru notă și cea a activității extracurriculare/orei de Dezvoltare personală promovate de student. Calcularea notei curente semestriale este indicată în formula de mai jos.

$$N_c = (N_C + N_{Op} + N_{ex} + N_P) / 4$$

Unde:

N_c – nota reușitei curente;

N_C – note din caracteristică;

N_{Op} – notă obținută la promovarea unei ore;

N_{ex} – notă obținută pentru promovarea activității extracurriculare/orei de *Dezvoltare personală*;

N_P – notă obținută pentru Portofoliu.

Evaluarea finală se va desfășura sub formă de examen oral (prezentare PowerPoint). Nota finală se determină în conformitate cu Regulamentul de organizare a studiilor în baza Sistemului Național de Credite de Studiu în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, aprobat prin hotărârea Senatului USARB, proces-verbal nr. 17 din 19.04.2017.

Nota reușitei finale semestriale se calculează după formula:

$$N_f = (N_c + N_e) / 2$$

Unde:

N_c - nota reușitei curente,

N_e - nota de la examen.

Comisia de susținere a stagiului de practică efectuat de către masterandul-practicant va fi formată din 3 persoane, deținătoare de titluri și grade științifice al catedrei de profil.

Principii de lucru în cadrul cursului

Orice abatere de la cerințele de perfectare și prezentare pot avea consecințe asupra evaluării, inclusiv până la neadmitere. În cazul în care comisia a apreciat negativ prezentarea portofoliului practicii de către student, se ia decizia de a propune studentului de a promova repetat stagiul de practică.

În calitate de unități-baze de realizare a stagiului de practică servesc liceele teoretice care au următoarele obligații: a) organizarea stagiilor de practică în corespundere cu prezentul Regulament și programele stagiilor; b) desemnarea coordonatorilor stagiilor de practică din rândul specialiștilor de înaltă calificare și cu experiență în domeniu; c) crearea condițiilor adecvate pentru desfășurarea eficientă a stagiului; d) asigurarea accesului stagiilor la fondul de literatură de specialitate de care dispun, diverse proiecte de dezvoltare, alte materiale, la utilajul și echipamentele corespunzătoare, în conformitate cu programele stagiilor; e) efectuarea instructajului stagiilor în probleme de securitate a muncii; f) respectarea termenelor de efectuare a stagiilor; g) controlul respectării de către studenții-stagiari a Regulamentului de ordine interioară a instituției; h) evaluarea nivelului competențelor profesionale obținute de practicant, precum și comportamentul și modalitatea de integrare a acestuia în activitatea unității-baze.

Resurse informaționale

Obligatorii:

1. *Regulament cu privire la organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (ciclul I, studii superioare de licență, ciclul II, studii superioare de master).* Disponibil: <https://usarb.md/wp-content/uploads/2024/03/Regulament-practica-cu-stampila.pdf>
2. *Regulamentul – Cadru privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică în Universitatea de Stat „A. Russo” din Bălți, (ciclul I, studii superioare de licență, ciclul II, studii superioare de masterat).* Bălți, 2013.
3. CRISTEA, S. *Dicționar de pedagogie.* Chișinău: Ed. Litera, 2000. 395 p. ISBN 9975-74-248-3

4. DULAMĂ, Maria Eliza, ROȘCOVAN, Serafima. *Didactica geografiei : Manual pentru studenți și profesori*. Chișinău: Bons Offices, 2007. 512 p. ISBN 978-9975-80-129-4.
5. DULAMĂ, Maria Eliza. *Didactica geografică*. Cluj - Napoca, Ed. Clusium, 1996. 256 p. ISBN 973-555-109-8.
6. ILINCA, Nicolae. *Didactica geografiei*. Editura: Didactică și Pedagogică, 2008. 176 p. ISBN 978-9733-02-032-5.
7. COADA, Irina, CAPCELEA, Victor. Modalități de aplicare a unor mijloace didactice la lecțiile de geografie. In: *Materialele Conferinței Științifice Internaționale a Studenților „Interuniversitaria”* din 04 mai 2023, Ediția a 19-a. Bălți: [S. n.], 2023 (CEU US), pp. 38-44. Disponibil: http://dspace.usarb.md:8080/jspui/bitstream/123456789/6193/1/Coadă_Modalitati.pdf

Suplimentare:

1. MÂNDÂCANU, V. *Bazele tehnologiei și măiestriei pedagogice*. Chișinău: Ed. Lyceum, 1997. 160 p.
2. NEACȘU, I. *Metode și tehnici de învățare eficientă*. București: Editura militară. 1990. ISBN 973-46-5146-7